

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Збірник матеріалів
круглого столу

Реалії сьогодення у банківській діяльності України

29 листопада 2023 року

Ірпінь

Рекомендовано до видання вченою радою ННІ права
(протокол № 8 від 20.12.2023 року)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова:

Субіна Тетяна Володимирівна – к.ю.н., доцент, доцент кафедри публічного права

Члени організаційного комітету:

Аністратенко Ю.І. д.ю.н., доцент, професор кафедри; Глух М.В. к.ю.н., доцент, завідувач кафедри публічного права; Касьяненко Л.М. д.ю.н., професор, професор кафедри; Бондарчук О.І. к.ю.н., доцент, доцент кафедри; Бойко-Слобожан О.О. к.ю.н., доцент, доцент кафедри; Мельник О.П. к.ю.н., доцент, доцент кафедри; Шакірова О.В., к.ю.н., доцент, доцент кафедри.

Реалії сьогодення у банківській діяльності України: матеріали круглого столу. м. Ірпінь, 29 листопада 2023 року. – Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. – с. 71.

*Матеріали подаються в авторській редакції.
Організатори не несуть відповідальності
за зміст поданих матеріалів*

УДК 336.71 (477)
ББК 65.262. 101-55

© Державний податковий університет, 2023

ЗМІСТ

Анохіна Яна Віталіївна ПРАВОВИЙ СТАТУС НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	5
Басараб Ольга Анатоліївна, Калюжна Крістіна Віталіївна ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ	8
Бойко-Слобжан Олена Олександрівна ЗАГРОЗИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В ФІНАНСОВИХ УСТАНОВАХ.....	11
Воробйов Кирило Денисович ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ	14
Горайчук Анастасія Сергіївна, Жовтий Владислав Олександрович ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХВІЙНИ	17
Демчук Марія Василівна БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	20
Депутат Єлизавета Вікторівна БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ ...	24
Єроменко Анастасія Романівна, Ткачук Віолетта Віталіївна ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ.....	27
Інгульська Діана Анатоліївна ВПЛИВ ВІЙНИ НА БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ	30
Голодюк Денис Андрійович, Ковальчук Даша Олександрівна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА БОРОТЬБА З ФІНАНСОВОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	32
Ковбасюк Вікторія Сергіївна ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ІНТЕРНЕТ-БАНКІНГУ.....	35
Обруч Яна Юріївна ОСОБЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ БАНКІВ ЗА УЧАСТЮ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ	37

Романенкова Аліна Юріївна	
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАХИСТУ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ.....	41
Свірщ Ірина Романівна, Скидан Дарина Олександрівна, Селюк Дарія Юріївна	
ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ МІКРОФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ...	49
Сластьоненко Оксана Олександрівна, Липницька Аліна Миколаївна	
ЗАГРОЗИ У СУЧАСНИХ БАНКІВСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	51
Субіна Тетяна Володимирівна	
ПОНЯТТЯ, СУТЬ ТА ЗАВДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ.....	53
Франко Ірина Юріївна, Лебедюк Крістіна Олександрівна	
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ ТА КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.....	56
Хоменко Н.	
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ.....	60
Шаркова Валерія Сергіївна, Петрук Віта Павлівна	
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	63
Швайко Іван Євгенійович	
ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ	66
Шемчук Євгеній Вікторович, Якимчук Олександра Ярославівна	
СТРУКТУРА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	68

Сластьоненко Оксана Олександрівна,
к.ю.н., доцент, с.н.с., доцент кафедри публічного права
Державного податкового університету
Липницька Аліна Миколаївна
студентка групи ПБ-21-7
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету

ЗАГРОЗИ У СУЧАСНИХ БАНКІВСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

На сучасному етапі можемо відзначити, що з поглибленням інтеграції технологій у банківську сферу, прискореними темпами цифровізації та зростанням кількості онлайн-транзакцій, питання кібербезпеки та загроз корупції набувають критичної важливості. За останні 5 років можна спостерігати зростання загроз і атак, спрямованих на банківські технології. Інноваційною проблемою стає необхідність розуміння та вирішення цієї проблеми для забезпечення стабільності діяльності фінансових систем та довіри громадян.

Атаки на онлайн-фінансові операції та системи стають все більш складними та вишуканими. Не лише основні банківські установи, але й електронні платіжні системи стають об'єктом для зацікавлення зловмисників. Щодо статистичних даних про тенденції кібератак, зафіксованих в Україні, то варто відзначити, що кількість нападів під час збройної агресії РФ збільшилась у понад три рази: у 2020 р. було зафіксовано майже 800 кібератак, у 2021 р. – 1400, а у 2022 р. число кібернападів зросло більше, ніж втричі. Наразі країна-агресор завдає в середньому понад 10 кібератак на добу, здебільшого по банківській сфері, зокрема по електронним платіжним системам, а також логістиці, зв'язку, військовим об'єктам, а також в його зоні уваги реєстри [1].

Безперечно, цифровізація підвищує ефективність банківської діяльності, прозорість та довіру до системи управління, якість надання адміністративних та банківських послуг, рівень фінансової грамотності та культури. Проте вона знаходиться на початковій стадії свого розвитку і залежить від низки чинників соціального, економічного та політичного характеру. Глобалізація тіньової економіки, корупція, організована злочинність, торгівля зброєю, торгівля людьми, війни, інформаційні війни, поглиблюються і поширюються завдяки використанню інформаційних технологій, суттєво впливаючи на економіку, політику, територіальну цілісність держав, соціально-культурну та духовну сфери суспільства. Наприкінці 2022 року Національний банк представив на розгляд громадськості проект концепції е-гривні, реалізація якого покликана сприяти розвитку безготівкових розрахунків, зростанню прозорості платіжних операцій та довіри до національної валюти, забезпеченню стабільності цін [2, с. 375].

Сьогодні використання анонімних транзакцій та віртуальних валют стає потенційною загрозою для фінансової системи. Такі технології можуть призвести до легалізації виведення коштів та фінансування корупційних практик. Сприяючи анонімності, вони надають можливість зловживання та ухилення від правового контролю. До того ж, зростаюча кількість звітів про фінансові кіберзлочини свідчить про необхідність покращення захисту від таких атак. Ми підтримуємо думку науковців, які детально розглядали дане питання та висунули пропозиції для вирішення цієї проблеми. Зокрема, для посилення кібербезпеки установи повинні інвестувати в сучасні технології кіберзахисту та постійно вдосконалювати свої системи, щоб вони відповідали сучасним стандартам безпеки. Наступним аспектом повинен стати суворий контроль за анонімними транзакціями. Необхідно впровадження строгого контролю за операціями з віртуальними валютами та анонімними транзакціями, щоб уникнути їх зловживання. Важливо розглядати антикорупційні заходи як невід'ємну частину загального стратегічного плану забезпечення безпеки банківської системи. Впровадження систем внутрішнього контролю та моніторингу може ускладнити зловживання фінансовою системою для корупційних цілей. Також, важливо звернути увагу на міжнародне співробітництво. Боротьба з кіберзлочинністю вимагає спільних зусиль на міжнародному рівні. Уряди та міжнародні організації повинні співпрацювати для обміну інформацією та розробки спільних стратегій [3, с. 335-337].

В результаті проведеного дослідження можемо зробити висновок, що загрози для банківських технологій є реальним викликом у сучасному світі. Застосування адекватних заходів з кібербезпеки та регулювання використання віртуальних валют може сприяти збереженню стабільності фінансових систем та запобіганню корупційним практикам. Перехід до безпечних технологій та ефективне співробітництво між установами та країнами є важливими кроками для забезпечення стійкості та надійності банківської галузі в епоху цифрового розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зарембо Т. Щодоби Росія завдає по Україні понад 10 кібератак, - СБУ. *РБК-Україна*. URL: <https://www.rbc.ua/rus/news/shchodobi-rosiya-zavdae-ukrayini-ponad-10-1672081715.html> (дата звернення 28.11.2023).
2. Корольок Т. О. Цифровізація банківського сектору в Україні. *Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні* : Міжнар. науково-практ. конф., м. Вінниця, 2–3 берез. 2023 р. Вінниця, 2023. С. 375–380. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52183/2/zbirn2023.pdf#page=376> (дата звернення 28.11.2023).
3. Подільчак О., Дунаєва Т. Інформаційні методики кібербезпеки як складової інформаційної безпеки під час війни в Україні. *Наукові інновації*

Субіна Тетяна Володимирівна

к.ю.н., доцент, доцент кафедри публічного права
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету

ПОНЯТТЯ, СУТЬ ТА ЗАВДАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ

Створення нових ІТ-інфраструктур банку дозволяє забезпечити управління ризиками для досягнення прибутковості. Широке використання цифрових послуг є майбутнім банківської системи. Україна в цій сфері має велику конкурентну перевагу, тому що вітчизняні банки давно й ефективно використовують у своїй практиці передові інноваційні технології. Нині банківська система України переживає стадію якісної трансформації і згодна на перехід на цифрові технології [1].

Одним з досягнень банківського сектору в Україні став запуск системи он-лайн верифікації громадянина – BankID. BankID являє собою систему контролю, яка дозволяє підтвердити особу користувача в Інтернеті, використовуючи його банківські дані для упевненості, що користувач – реальна людина, а не шахрай. Ця система була створена за образом систем, які уже давно використовуються у Швеції та Фінляндії.

В BankID користувач зможе не тільки отримати виписки і різні документи на державних сайтах «у два кліки», за якими сьогодні треба стояти в чергах, а й оплатити будь-які держпослуги, адже банківська система верифікації надає миттєвий доступ до карти користувача

На сьогодні онлайн-верифікація користувача на урядових ресурсах можлива тільки через цифровий підпис, в Україні. Платіжні картки швидко увійшли в наше життя. Ще зовсім нещодавно скрізь використовувалися тільки карти з магнітною смугою. Сьогодні ж нікого не здивуєш картою з чіпом. Загальновідомо, що чіпова, мікропроцесорна або, співзвучні, платіжна EMV- карта – новий і безпечний спосіб доступу до розрахункового рахунку. Вона безпечніше карти з магнітною смугою і її практично неможливо сфальсифікувати. Для підвищення безпеки фінансових операцій в Україні планують ввести міжнародний стандарт для операцій з банківських карт з чіпом – EMV. Цей стандарт був розроблений спільні зусиллями компаній Europay, MasterCard і Visa, щоб підвищити рівень безпеки фінансових операцій [2].

Специфічність діяльності банків зумовлює необхідність постійного проведення реконсиляції.

Реконсиляція – процедура контролю, яка полягає в ідентифікації та перевірці виконання кожного переказу за допомогою щонайменше трьох показників, визначених платіжною системою автоматизація операційних